

Dr. Craig Keener, Acts, Hotuba ya 5

Miujiza na Uinjilisti

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 5, Miujiza na Uinjilisti.

Shemeji yangu mmoja, aliyekaa kulia kwangu, kana kwamba unatazama mbele ya picha, shemeji yangu mmoja ni profesa wa Agano Jipya katika seminari huko Kamerun.

Na yeye, pamoja na mkuu wa seminari, ambaye pia ni mchungaji wa kanisa kubwa huko Yaounde, Kamerun, wote wawili walinitambulisha kwa mtu huyu, Mchungaji Andre Mamadze, na wote wawili walithibitisha kwa uaminifu wake. Na alinipa idadi ya akaunti za uponyaji. Waliniambia kwamba Mungu alikuwa amembariki kwa njia hiyo.

Mojawapo ya masimulizi hayo ni simulizi la msichana anayeitwa Olive, aliyekuwa na umri wa miaka sita. Na alikuwa ametangazwa kuwa amekufa hospitalini. Na wazazi walikuwa wamekata tamaa ya kitu kutokea.

Walijaribu kupata maoni ya pili, lakini madaktari walikubali kwamba alikuwa amekufa. Hakukuwa na kitu ambacho kingeweza kufanywa. Basi wazazi wakamleta mtoto kanisani wakamleta katika ofisi ya mchungaji na kumlaza juu ya meza pale.

Na mchungaji msaidizi, kwa sababu walikuwa wanajitayarisha tu kuanza mkutano wa maombi, sasa ilikuwa jioni, labda ilikuwa ni takribani saa nane baada ya mtoto kufa. Alikufa asubuhi. Sasa ni saa kumi na mbili jioni Wakamlaza juu ya meza.

Walikuwa wakisema, tafadhali, unaweza kuomba? Na mchungaji msaidizi alikuwa akisema, hii sio chumba cha kuhifadhia maiti. Hii si hospitali. Hili ni kanisa.

Tafadhali, tunasikitika sana kwa hili, lakini tafadhali toa mwili nje. Naye Mchungaji Andre akasema, hapana, ngoja niombe. Ninahisi tu kama Bwana anataka niombe.

Unatoka na kuanza mkutano wa maombi. Kwa hiyo, msaidizi wake alitoka ili kuanza mkutano wa maombi na akamuomba Olive. Naam, muda mfupi baadaye wakati wa mkutano wa maombi, mchungaji, wazazi, na Olive waliingia kwenye mkutano wa maombi, na kumshtua mchungaji msaidizi.

Mwishoni mwa Mchungaji Andre kunisimulia haya, na kwa njia, alikuwa akinisimulia haya miaka mitano baadaye. Msichana bado alikuwa mzima. Baada ya kunisimulia haya, mfasiri wangu alinigeukia na walikuwa wakizungumza kwa Kifaransa.

Ninaelewa Kifaransa kidogo. Sijui Kifaransa vizuri kama ninavyopaswa kuzingatia kwamba mke wangu ni Francophone. Lakini kwa vyovyote vile, nilikuwa na mtafsiri, lakini alinigeukia na kusema, kwa kweli, nilisikia hadithi hii hapo awali.

Niliisikia kutoka kwa mchungaji msaidizi. Kwa hivyo, anabaki vizuri. Lakini pia, nilitembelea Kongo Brazzaville, ambako mke wangu anatoka, na akanipa, akaniunganisha na watu kadhaa huko.

Hawa wote walikuwa watu kutoka Eglise Evangélique de Kongo. Hilo ndilo dhehebu kuu la Kiprotestanti huko Kongo, dhehebu kubwa zaidi la Kiprotestanti katika Kongo Brazzaville. Kongo Brazzaville ni nchi ndogo sana.

Ilikuwa karibu watu milioni tatu wakati huo, na Wakatoliki walikuwa wakubwa zaidi kuliko Waprotestanti huko. Kwa hiyo, dhehebu hili, nasahau lilikuwa na watu wangapi, lakini ni chini ya watu milioni moja. Mifano hii yote ni kutoka kwa dhehebu hili, si kwa sababu wao pekee ndio wenye shuhuda kama hizo, lakini kwa sababu hawa ni watu ambao mke wangu aliwajua na tuliweza kuzungumza nao.

Mmoja alikuwa katika picha iliyotangulia, Mchungaji Swami, rais wa dhehebu, alikuwa na akaunti kuhusu mtoto wake mwenyewe kulelewa. Mke wangu anamfahamu. Hawa wengine walikuwa marafiki wa karibu sana wa familia.

Mmoja ni Jeanne Mabilia. Yeye ni shemasi katika Kanisa la Kiinjili la Kongo. Alinipa akaunti tatu za mashahidi.

Ninamhesabu kuwa shahidi mmoja, lakini katika baadhi ya mashahidi hao walikuwepo mashahidi wengine waliokuwa pale, akiwemo mtu anayeitwa Emmanuel, na katika moja ya kesi hizo, shemeji yangu mmoja, ambaye pia ni Emmanuel. Lakini moja ya akaunti alizonipa ni ya mtoto ambaye alikuwa amezaliwa mfu. Jeanne Mabilia alikuwa mkunga wakati wa vita nchini Kongo.

Alikuwa amefunzwa na Shirika la Afya Ulimwenguni, na alisaidia kujifungua mtoto huyu. Mtoto alizaliwa akiwa amezungushiwa kitovu shingoni, na alikuwa hapumui. Alikuwa tayari mvi.

Ilikuwa wazi kuwa tayari alikuwa amefia tumboni mwa mama huyo. Baba alitoka tu na kuanza kujenga jeneza. Lakini Mama Jeanne, kama aitwavyo mahali hapo, na watu wengine wawili, mama na mwanamke mwingine aliyekuwa hapo, walikusanyika pamoja na kusali.

Na baba aliporudi kutoka kujenga jeneza, aligundua kuwa amefanya kazi hiyo yote bure kwa sababu mtoto alikuwa hai. Na wakamwita Milgrace, neema elfu. Sasa yuko shuleni.

Mfano mwingine, na hii ni mfano, kwa maana, hata karibu zaidi ndani ya familia, kwa sababu hii ni mfano kutoka kwa Papa Albert Bissouessoui na mke wake, Juliane Bissouessoui. Na hapa ni mimi na mke wangu. Papa Bissouessoui, miaka mingi iliyopita, alikuwa mkaguzi wa shule huko Etoumbé kaskazini mwa Kongo.

Na siku moja alikuwa anarudi kutoka ofisini kwake, na akakuta umati umekusanyika karibu na msichana aliyekufa. Msichana huyu, sitakiwi kumsema kwa utata kwa sababu huyu, alitoa muda wake, ni kama saa nane. Na alikuwa amekufa asubuhi.

Walikuwa wamempeleka kwa waganga mbalimbali wa kienyeji waliotoa kafara ya wanyama mbalimbali. Mimea ni jambo moja, lakini wakati huu walikuwa wakizitoa roho, wakijaribu kumfufua. Walikuwa wamempaka damu mdomoni, puani, machoni na masikioni.

Na sasa mwili wake ulikuwa pale mbele ya nyumba ya Albert Bissouessoui. Papa Bissouessoui akasema, kwa nini umeleta maiti hapa? Nao wakasema, vema, tulijaribu mambo haya mengine yote. Kwa hiyo, tunajaribu kuona kama Mungu Mkristo anaweza kufanya lolote.

Naye akajibu, kwa nini ulimleta hapa mwisho? Mnapaswa kuziacha roho hizi zote na kumgeukia Mungu wa kweli na aliye hai. Akampeleka pembeni. Alisali kwa muda wa nusu saa hivi, kisha akamrudisha kwao akiwa hai.

Kweli, hii ilivutia sana katika kijiji hiki. Kiasi kwamba wakati mwingine mtoto alipokufa, walikuja kumtafuta tena, lakini alikuwa nje ya mji akikagua shule mahali pengine. Walimchukua mke wake, Julienne, na wakamwomba aje kusali.

Na yeye alifanya. Na akasema, Bwana alimpa tu nguvu ya kuifanya kwa sababu baada ya kuifanya, alikuwa kama, nilifanyaje hivi ulimwenguni? Lakini alisali kwa Bwana aliyemfufua Lazaro. Tena, kutaja akaunti hiyo.

Na mtoto akarudi hai. Kwa hiyo, niliwauliza, je, umewahi kusali kwa ajili ya watoto wowote ambao hawakurudi kwenye uhai au mtu mwingine yeyote ambaye hakufufuka? Na walisema, hapana, hatujawahi kuomba mtu mwingine yeyote afufuke. Ilikuwa tu, hivi ndivyo Mungu alivyochagua kufanya, na inaweza kuwa.

Sio kama hii ni kitu cha kawaida katika maisha yetu. Hii ilikuwa miaka iliyopita, lakini kila mtu alijua ndani. Akaunti hii inayofuata kutoka kwa Antoinette Malombe ni moja ambayo labda si ya kushangaza kama baadhi ya akaunti nyingine, lakini ilikuwa na athari zaidi kwangu binafsi.

Nilikuwa nimesikia akaunti hii tayari, lakini nilitaka kuweza kuzungumza na mtu aliyeshuhudia. Na hivyo, Antoinette Malombe alisimulia hadithi. Binti yake, Therese,

alipokuwa na umri wa miaka miwili hivi, alipaza sauti kwamba alikuwa ameumwa na nyoka.

Mama yake alifika kwake na kumkuta hapumui. Hakukuwa na msaada wa matibabu katika kijiji hicho. Na sitaki yeyote kati yenu afikirie kuwa hadithi hizi za miujiza zimekusudiwa kuwa tiba ya elimu ya afya inayotoa rasilimali za afya na kadhalika.

Unaweza kuwa na akaunti nyingi za miujiza katika sehemu fulani za ulimwengu kwa sababu watu wanazihitaji sana, lakini bado una wanawake wengi zaidi wanaokufa wakati wa kuzaa huko na mambo mengine mengi. Kwa hiyo, ikiwa tunaweza kufanya teknolojia ya matibabu ipatikane, miujiza hii inatuonyesha aina ya mambo ambayo Mungu anajali. Anajali watu na sisi tunapaswa kujali kitu kimoja.

Kwa hivyo, si kama tunategemea tu miujiza kukamilisha hili. Hiyo sio kusudi la miujiza. Lakini kwa vyovyote vile, Antoinette Malombe alimkuta hapumui, hakuna msaada wa matibabu kijijini, lakini alijua kwamba rafiki wa familia, mwinjilisti Coco N'Gomo Moise, alikuwa akifanya huduma katika kijiji jirani.

Kwa hiyo, alimfunga mtoto mgongoni na kukimbilia kijiji cha jirani. Na baada ya kufika huko, Coco Moise alimwomba mtoto huyo. Mtoto alianza kupumua tena.

Siku iliyofuata alikuwa sawa na mtoto hakuwa na uharibifu wa ubongo. Sasa yeye ni mtu mzima. Yeye ni kuhusu umri wangu.

Alimaliza shahada ya uzamili nchini Cameroon na sasa anafanya huduma huko Kongo. Kweli, kama ilivyotokea, Therese ni dada ya mke wangu. Antoinette Malombe ni mama wa mke wangu.

Na sio kumhoji mama mkwe, lakini tulishauriana na Coco Moise na yeye pia alithibitisha hadithi kama shahidi mwingine. Na kulikuwa na akaunti nyingine kutoka Kongo pia. Sarah Spear, muuguzi wa Kanada ambaye tunamfahamu vizuri sana, pia anaripoti mtoto aliyelelewa kupitia maombi dakika 20 baada ya timu ya matibabu kukata tamaa juu yake.

Ilibidi waachane naye kwa sababu walikuwa wakijaribu kumpatia riziki mama huyo. Ilibidi wapasuke uterasi ili kumtoa mtoto. Lakini mama alinusurika na mtoto akanusurika kimiujiza.

Mama alinusurika kupitia uingiliaji wa matibabu. Mtoto alinusurika kupitia maombi. Kweli, chochote tunachofikiria juu ya kesi hizi zingine, miujiza ya asili hakika sio ya kisaikolojia.

Tunayo baadhi ya haya katika historia yote, akaunti kutoka karne ya 17 Sri Lanka, kwa mfano. Lakini nitazingatia akaunti za karne ya 20. Idadi kadhaa ya akaunti nchini Indonesia, na hizi zilifanyika wakati wa uamsho mwingine wa Kiindonesia.

Ulikuwa na ripoti za miujiza huko Indonesia katika miaka ya 1860, na vile vile mwanzoni mwa karne ya 20 na uamsho wa Nias na kadhalika. Lakini hasa sasa ninazungumza kuhusu uamsho katika miaka ya 1960 huko Timor Magharibi. Kulikuwa na ripoti kubwa za miujiza kutokea.

Kulikuwa na mtafiti wa Magharibi. Aliamini kwamba nyakati fulani Mungu angeweza kufanya muujiza, lakini hakuamini miujiza ya aina yoyote kama ile aliyokuwa akiisikia ikitukia. Alikwenda kutafiti.

Sasa, watu wengine walienda baadaye na hawakuona chochote. Walienda baada ya ufufuo kuisha. Lakini alienda huko katikati ya ufufuo na yeye binafsi aliona macho ya vipofu yamefunguliwa na maji yakageuka kuwa divai.

Na aliweka sifa yake kwenye mstari wa kuzungumza juu yake. Na kumekuwa na akaunti nyingine kutoka Indonesia, kutoka kwa Petrus Octavianus na wengine. Lakini nitatoa akaunti kutoka Papua New Guinea.

Huyu aliripotiwa kwangu na Donna Ukuruya. Na alikuwa ananiambia kuhusu timu ya wizara aliyokuwa anafanya kazi na kiongozi anayeitwa Kandiwa. Ilikuwa wakati wa ukame mbaya zaidi katika kumbukumbu huko Papua New Guinea.

Walifika kwenye kijiji kimoja na kisima kilikuwa karibu kukauka. Haishangazi, kwa sababu ya ukame huu, kulikuwa na matope tu chini ya kisima. Na watu walikata tamaa na timu ilihitaji maji pia.

Hivyo, Kandiwa aliomba kisha wakatula. Na asubuhi walipoamka, walianshwa na mwanamke aliyekuwa akipiga kelele kisimani. Alikuwa ameenda kisimani akijaribu tu kuchukua tope kidogo kutoka chini ili apate japo maji kidogo ya kumpa mtoto wake.

Kisima sasa kilikuwa kimejaa na maji yalikuwa safi kabisa, jinsi ilivyokuwa kawaida baada ya mvua kubwa kunyesha. Lakini mvua haikunyesha kwa miezi kadhaa. Mfano unaofuata ni kutoka China.

Kwa kweli kuna idadi ya mifano ambayo inaweza kutolewa kutoka China. Kwa upande wa uponyaji, wengi wao walihusishwa na John Sung, ambaye anatoka kipindi sawa na Watchman Nee. Lakini Watchman Nee pia anatoa ripoti hii maalum.

Kwa hiyo, ninamtaja kwenye hili. Watchman Nee, katika siku zake za ujana, alikuwa nje na timu ya kufanya uinjilisti kijijini. Na baadhi ya watu wa kijiji walikuwa

wakiwaambia washiriki wa timu hiyo, sawa, unataka tumwamini Mungu wako, lakini Mungu wetu ana nguvu sana.

Kwa nini tunahitaji Mungu wako? Mungu wetu ni mwenye nguvu kiasi kwamba kwa zaidi ya miaka 200, nadhani ilikuwa kama miaka 276, mvua haijawahi kunyesha siku ambayo makuhani walipanga sikukuu. Sijui msimu wa mvua na kiangazi ulikuwaje katika mikoa yao. Lakini kwa vyovyote vile, walisema, unajua, hainyeshi kamwe kwenye sikukuu ya Mungu wetu.

Na kwa nini tumwamini Mungu wako? Kwa hivyo, mmoja wa Wakristo, ambaye wakati huu alikuwa peke yake na sio pamoja na kikundi kingine, alisema, sawa, mwaka huu mvua itanyesha siku hiyo. Na watu wakamcheka. Akarudi na kumwambia Mlinzi na wale wengine, wakasema, msingefanya hivyo kwa sababu sasa mvua isiponyesha siku hiyo, hakuna atakayetuskiliza.

Lakini hakuna mtu aliyekuwa akiwasikiliza hata hivyo. Kwa hiyo, wakaenda na kuanza kuomba. Na siku iliyopangwa, mwanzoni, jua lilikuwa nje, lakini walihisi tu kuongozwa.

Tayari tumeomba. Hili liko mikononi mwa Mungu. Na kisha wanaanza kusikia mvua juu ya paa.

Na punde si punde, mvua kubwa ikanyesha, mvua kubwa zaidi ambayo walikuwa wameshuhudia kwa miaka mingi katika kijiji hiki. Kasisi alisema tulifanya makosa. Tunahitaji kupanga upya tamasha.

Siku ambayo walipanga tena sikukuu, hata hivyo, wakati huu Wakristo walisema, hapana, mvua itanyesha siku hiyo pia. Kwa kweli, mvua ilinyesha sana siku hiyo hivi kwamba makuhani walifagiliwa na maji huku maji yakipita mitaani. Sanamu ya mungu wao ilivunjwa.

Na watu wengi katika kijiji hicho wakawa Wakristo kutokana na hili. Naam, nina rafiki wa karibu sana, mmoja wa marafiki zangu wa karibu, Dk. Emanuel E. Topson. Alikuwa mchungaji katika Kanisa la Kiinjili la Afrika Magharibi nchini Nigeria.

Pia ana PhD katika Biblia ya Kiebrania kutoka Chuo cha Umoja wa Kiebrania huko Cincinnati. Naam, alilelewa katika nyumba ya mpanda kanisa wa Kanisa la Kiinjili la Afrika Magharibi ambaye alikuwa akipanda makanisa katika vijiji mbalimbali ambavyo havikuwa na makanisa. Karibu mwaka wa 1975, yeye na familia yake walikuwa huko katika kijiji ambacho walikuwa wamehamia tu.

Na alikuwa akijaribu kupata paa haraka kwenye nyumba hii ambayo alikuwa akiweka. Na baadhi ya wenye mashaka walikuwa wakimdhahiki na kusema, hiki kilikuwa kipindi cha mvua. Kila ulicho nacho kitaharibika.

Inaenda kuharibiwa. Ulisema Mungu wako alikutuma hapa, lakini ha, ha, ha, kila kitu ulicho nacho. Naye akakasirika.

Alisema haitanyesha tone moja la mvua katika kijiji hiki hadi niwe na paa kwenye nyumba yangu. Naam, hiyo ingechukua siku nne zaidi. Na hivyo wakamcheka na kutoka nje.

Akaanguka kifudufudi mbele za Mungu, akasema, Ee Mungu, nimefanya nini sasa hivi? Lakini kwa siku nne zilizofuata, mvua ilinyesha kuzunguka kijiji, na bado hakuna tone moja la mvua lililonyesha kijijini. Na mwisho wa siku hizo nne, wale watu ambao walijua jinsi msimu wa mvua ulivyokuwa katika eneo lao, ni mtu mmoja tu katika kijiji hicho ambaye hakuwa Mkristo. Na hadi leo hii, kijiji hicho bado kinazungumza juu ya hili kama tukio la kuharakisha ambalo lilileta hii kuwa kijiji cha Kikristo.

Sasa, nina mashuhuda wa tukio hili kutoka kwa watu kutoka Magharibi pia. Lakini tu kusema haya yote, wasomi ambao wanadai kwamba mashahidi wa macho hawakuweza kuripoti uzoefu kama huu hufichua tu mfiduo wao mdogo sana kwa ulimwengu. Kwa sababu tu inaweza kuwa sio uzoefu wako haimaanishi kuwa sio uzoefu wa mtu mwingine.

Vema, wengine watakubali kwamba mambo kama hayo yatokee, lakini watakataa kwamba kweli ni matendo ya kimungu. Watasema, vema, miujiza ya kweli haiwezi kutokea. Na kwa kawaida, wanachukulia tu kama sehemu yao ya kuanzia, sehemu ya kuanzia isiyoamini Mungu au isiyoamini Mungu, au wakati mwingine mahali pa kuanzia.

Naam, ndiyo, kulikuwa na Mungu ambaye awali alianzisha mambo, lakini kwamba Mungu hajali kuhusu ulimwengu, haingilii kati ya dunia, hafanyi kazi katika ulimwengu wa leo. Watu wengi wanaosema hivyo kama dhahania hawajui hata kihistoria dhana hiyo inatoka wapi. Lakini kawaida inafuatwa nyuma kwa David Hume.

David Hume alitoa hoja kwamba miujiza haikuwa sehemu ya uzoefu wa kibinadamu. Kulikuwa na watu wengine katika siku zake ambao walionwa kuwa wenye kusadikisha zaidi juu ya jambo hili, lakini kimo cha Hume akiwa mwanafalsafa ndicho kilisababisha kukubaliwa na wengi katika vizazi vilivyofuata. David Hume aliona miujiza kama ukiukaji wa sheria ya asili.

Hii ilikuwa aina ya njia ya kushangaza ya kuiweka. Hakuna mtu aliyekuwa amewahi kuiweka hivyo kwa njia ya kawaida katika historia, kwa sababu ilikuwa kana kwamba anasema Mungu angevunja sheria ili kuzitenda. Hiyo ni kinyume na jinsi wanafikra wa awali walivyofafanua miujiza.

Kwa kweli, wanasayansi wengi wa mapema wa Kutaalamika walikuwa Wakristo. Kwa hivyo hili ni suala la kifalsafa, sio suala la kisayansi. Lakini jinsi alivyobishana ndivyo hivi.

Miujiza inakiuka sheria ya asili. Hii ni nusu ya kwanza ya insha yake. Miujiza inakiuka sheria ya asili.

Sheria ya asili haiwezi kukiukwa. Kwa hivyo, miujiza haifanyiki. Naam, ni nani anayesema kwamba Mungu hawezi kuchukua hatua, kubadilisha, au ikiwa unataka kutumia lugha, kukiuka sheria ya asili, ikiwa anataka?

Hume anapendekeza hii bila kukubali kuwa hiyo ni dhamira. Anatoa maoni yake tu, si kutoa hoja. Ni aina ya mduara wa hoja.

Mengi ya hoja ya Hume kuhusu miujiza inayokiuka sheria ya asili inategemea ufafanuzi wa sheria ya asili. Fizikia ya kisasa imedhoofisha mbinu ya Hume ya sheria ya asili. Kawaida inashughulikiwa kwa ufafanuzi leo.

Hoja yake inadaiwa kuwa ya kufata neno, lakini kama wasomi mara nyingi hugundua, kwa kweli ni ya mviringo. Anasema kuwa uzoefu unaonyesha kuwa hakuna miujiza. Kwa hivyo, ikiwa una madai ya mashahidi wa macho yanayoungwa mkono vyema na miujiza, tunaweza kukataa hayo kwa sababu huwezi kutegemea hayo kwa sababu uzoefu wa kibinadamu, uzoefu wa kibinadamu sawa unatuonyesha kwamba hatuwezi kutarajia miujiza.

Kweli, hiyo ni hoja ya duara kwa sababu unasema uzoefu wa mwanadamu ni sawa na kisha unafafanua mifano yote ambayo haiendani na dhana yako badala ya kuizingatia. Ni hoja ya mduara, na hii ni hasa katika nusu ya pili ya insha yake. Na tunaweza kuliona hili hasa anapotaja mifano hata ambayo alikuwa anaijua.

Anatoa mfano wa mpwa wa Pascal ambaye alikuwa na mboni ya macho. Labda umesikia juu ya David Hume ikiwa ulisoma falsafa. Yaelekea umewahi kusikia kuhusu Blaise Pascal, ambaye alikuwa mwanahisabati mahiri na pia mwanafalsafa.

Pascal alikuwa mwamini thabiti katika Kristo. Kweli, mpwa wa Pascal alikuwa na macho yanayotiririka. Ilitoa harufu mbaya.

Iljulikana kwa kila mtu karibu naye. Aliponywa papo hapo na hadharani. Katika kesi hii, ilikuwa wakati aliguswa na mwiba mtakatifu kutoka kwa taji ya miiba ya Yesu msalabani.

Sasa, binafsi, siamini kwamba ulikuwa mwiba mtakatifu kutoka kwa taji ya Yesu. Sidhani kama ingekuwa hai kwa muda mrefu. Sidhani kama ingehifadhiwa kwa kuanzia.

Na nadhani Martin Luther labda alikuwa sahihi kuhusu idadi kubwa ya masalio yanayozunguka katika siku zake. Moja ya matamshi yake ni kwamba kuna misumari ya kutosha kutoka kwa msalaba mtakatifu wa Yesu inayozunguka leo kwa viatu vya kila farasi huko Saxony. Watu walipenda sana masalio, lakini ilikuwa mahali pa kuwasiliana na imani yake.

Aliponywa papo hapo na hadharani. Malkia Mama wa Ufaransa alimtuma daktari wake mwenyewe kuangalia hili. Alithibitisha kwamba kweli alikuwa ameponywa kimuujiza.

Sasa, jibu la Pascal kwa hili lilikuwa, vema, hili lilirekodiwa kimatibabu. Uponyaji huu ulishuhudiwa hadharani. Ilithibitishwa na mashahidi waaminifu sana.

Mambo yale yale anayosema, ukinipa kesi kama hiyo, nitaamini. Alisema, tuna mambo haya yote na tunajua hii si kweli. Kwa hiyo, kwa nini tuamini nyingine yoyote? Na kisha angeweza kuendelea.

Naam, angewezaje kuepukana na hilo? Kwa sababu monasteri hii ambapo aliponywa ilihusishwa na Wayanseni ambao walikuwa Waagustino sana kwa Wajesuiti wa wakati huo. Nao walikuwa Wakatoliki sana kwa Waprotestanti. Kwa hivyo, hakuna mtu aliyewapenda.

Na watu wa wakati wa Hume hawakutaka kujaribu kutetea hilo kwa sababu ya vyama vyake vya Kijanseni. Lakini ilikuwa ni uponyaji uliofanywa kupitia imani katika Yesu. Hume anakisia tu kwamba kuna atheism au deism, sio kusema kwamba maoni yake haswa yalikuwa juu ya mada hizo, lakini ndivyo anafikiria kufanya hoja yake ifanye kazi bila kusema.

Aliweka wazi hoja yake dhidi ya sayansi ya Kikristo ya kisasa na apologetics. Watu kama Isaac Newton na Robert Boyle, baba wa kemia, kwa kweli walitumia sayansi kwa njia ambayo waliamini kwamba inapatana na ufunuo wa asili, wakiamini kwamba Mungu alikuwa amefanya mambo hayo. Lakini hoja ya Hume ni ya mviringo sana hivi kwamba kumekuwa na changamoto kadhaa kuu za hivi majuzi za kifalsafa kwa Hume juu ya miujiza, iliyochapishwa na Cambridge, Cornell, Oxford, na kadhalika.

Kwa hivyo, katika ulimwengu wa moja kwa moja wa falsafa ya kitaaluma, Hume amepingwa kidogo. Sasa, kitabu kilichochapishwa na Oxford kilipewa jina la Hume's Abject Failure. Na mhakiki mmoja mhakiki alisema, sasa, mwandishi huyu hapendi hoja ya Hume kuhusu miujiza kwa sababu mwandishi huyu ni Mkristo.

Ambayo mwandishi alijibu, mimi kwa kweli si Mkristo katika maana yoyote ya kitamaduni ya neno. Nilidhani tu ni hoja mbaya. Sehemu ya hoja ya Hume dhidi ya

kuwakubali mashahidi, bila kujali Wajanseni, ni kwamba ni mataifa ya kijinga tu na ya kishenzi yanayothibitisha miujiza.

Ikiwa mtu alisema hivyo leo, tungemwita mtu huyo shupavu wa kitamaduni wa kikabila. Na kwa upande wa Hume, ilikuwa kweli. Hume alijulikana kwa chuki yake.

Hakika alijulikana kwa kutetea utumwa. Kwa kweli, Wakristo wa kukomesha sheria walikuwa wamebishana dhidi ya Hume. Na kwa sababu ya kimo chake kama mwanafalsafa kwa ujumla zaidi, hoja zake za kupendelea utumwa zilikuwa na uzito mkubwa.

Lakini Hume alitilia shaka watu wa kipekee wa rangi. Alisema, unajua, ustaarabu wote mkubwa, uvumbuzi wote, kazi bora zote za sanaa, muziki, fasihi, zote hizo zimetoka kwa ustaarabu wa wazungu. Wote hao wametoka katika ustaarabu wa wazungu, hasa wazungu wa Ulaya, lakini ustaarabu wa kizungu.

Alionekana kutojua milki kuu za Uchina, India, Afrika, Amerika ya Kusini, na Amerika ya Kati. Lakini kwa vyovyote vile, Hume alifikia kusema, unajua, tumekuwa na watumwa hapa katika Milki ya Uingereza kwa vizazi vingi na hakuna hata mmoja wao aliyepata hadhi yoyote kubwa ya elimu. Naam, usiporuhusu watu wapate elimu, wanatakiwa kuipataje? Alisema, unajua, kuna Mjamaika mmoja ambaye inasemekana kwamba anaweza kukariri mashairi, lakini kasuku yeyote anaweza kurudia kile anachosikia.

Huyu ni David Hume akisema hivi. Na Mjamaika ambaye alimrejelea alikuwa Francis Williams, ambaye kwa hakika alitunga mashairi yake kwa Kiingereza na Kilatini.

Kwa hivyo, Hume alikuwa anatoka mahali pa kuanzia kwa ukabila. Anafafanua mduara kwa ufupi sana na kusema, sawa, hakuna mtu katika mzunguko wangu ambaye amekuwa na matukio haya na kwa hivyo sio busara kwangu kuamini kuwa matukio haya yalitokea. Baadhi ya wakosoaji wake walijibu, kwamba kwa sababu tu halijafanyika katika mduara wako haimaanishi kuwa halijatokea katika mduara wa mtu yeyote. Tazama, tuna ripoti za watu waliojionea mambo ambayo hayafahamiki kwa mduara wako.

Anasema, sawa, sitawaamini kwa sababu hawako kwenye mzunguko wangu. Sio busara kwangu kuwaamini. Rudolf Bultmann katikati ya karne ya 20, Bultmann hakuwa hivyo, hatuna sababu ya kuamini kutokana na chochote ninachojua kwamba Bultmann alikuwa mkabila katika kitu chochote kama jinsi Hume alivyokuwa.

Lakini Bultmann alisema kuwa watu wa kisasa waliokomaa hawaamini miujiza. Haiwezekani kutumia mwanga wa umeme na wireless, nadhani alimaanisha mashine ya telegraph, na kuamini katika ulimwengu wa Agano Jipya wa roho na miujiza. Bultmann alisema kwamba ulimwengu wa kisasa unakanusha miujiza na kwa hivyo

kuwatenga na ulimwengu wa kisasa Wayahudi wote wa jadi, Wakristo, Waislamu, wanadini wa jadi wa kikabila, wawasiliani-roho, na kimsingi kila mtu isipokuwa wasomi wake wa katikati ya karne ya 20 wasomi wa Magharibi na wale ambao waliumbwa nao.

Lakini watu wengi wameitikia hili. Justo Gonzalez, akinukuu makanisa ya Latino, anaonyesha kwamba kile ambacho Bultmann anatangaza kuwa hakiwezekani sio tu kinachowezekeka, lakini hata mara kwa mara. Hua Yung, askofu wa Methodisti aliyestaafu hivi majuzi wa Malaysia, anabisha kwamba tatizo la Bultmann ni tatizo la Magharibi.

Sio kitu, hapa Asia hatuna shida sana kuamini roho na vitu kama hivyo. Philip Jenkins, katika vitabu vyake vilivyochapishwa na Oxford, anabainisha kwamba Ukristo katika Kusini mwa Ulimwengu huelekea kupendezwa sana na utendaji wa mara moja wa nguvu zisizo za asili. Kweli, haya ni vikundi vya watu vilivyotengwa na Hume, lakini sio lazima na Bultmann.

Bultmann labda hakuwa na ufahamu wa mambo haya. Lakini madai ya uponyaji yameenea kadiri gani leo? Hume hangekuwa na ufahamu wa hili, lakini leo tunayo habari hii inayopatikana na inayofanyika. Madai ya uponyaji yameenea kadiri gani leo? Naam, kama tukianza na baadhi ya makanisa yanayojulikana kwa msisitizo huo, na makanisa ya Kipentekoste na ya Karismatiki, kumekuwa na masomo makubwa ya kitaaluma yaliyotolewa juu ya hili, kwa mfano na Oxford.

Na kulikuwa na uchunguzi wa Pew Forum wa 2006. Pew Forum ni taasisi inayoheshimika sana ya uchunguzi wa dini na kadhalika. Na walichunguza Wapentekoste na Karismatiki katika nchi 10 tu, na nchi hizi 10 pekee, moja kutoka kila moja ya mabara isipokuwa Australia na Antaktika.

Na hivyo kutoka katika nchi hizi 10 pekee, na kwa Wapentekoste na Wakarismatiki wa Kiprotestanti katika nchi hizi 10 pekee, jumla ya makadirio ya watu wanaodai kuwa wameshuhudia uponyaji wa kimungu hutoka kwa karibu watu milioni 200. Sasa, kinachoweza kustaajabisha zaidi ni kwamba uchunguzi huo pia, kwa sababu za kulinganisha, uliwachunguza Wakristo wengine ambao hawakuwa Wapentekoste au Wakarismatiki au hawakujieleza hivyo. Na mahali fulani karibu 39% ya Wakristo wengine katika nchi hizi wanadai kuwa wameshuhudia uponyaji wa kimungu.

Sasa, kama hiyo ni mahali popote karibu na mwakilishi, tunaweza kuwa na pengine zaidi ya theluthi moja ya Wakristo duniani kote ambao hawajitambulishi kama Wapentekoste au Wakarismatiki wanaodai kuwa wameshuhudia uponyaji wa kimungu. Vyovyote iwayo, pengine tunazungumza kuhusu mamia ya mamilioni ya watu wanaodai kuwa wameshuhudia uponyaji wa kimungu. Hii ni kweli hata katika nchi za Magharibi kama vile Marekani, ambapo 34% ya Wamarekani wanadai kuwa wameshuhudia au kupata uponyaji wa kimungu au wa kawaida.

Sasa, hao si Wakristo tu. Hiyo inajumuisha Wahindu hapa, ingawa kuna idadi kubwa zaidi ya Wakristo hapa kuliko Wahindu nchini Marekani. Jambo kuu si kwamba madai hayo yanahusisha utendaji au miujiza ya kimungu.

Kwa kweli hakuna mtu ambaye angesema kila dai moja kati ya haya ni muujiza. Hakuna mtu ambaye angedai kwamba kila mtu alikuwa anasema ukweli na hakuna mtu ambaye angedai kwamba kila mtu ambaye alikuwa akisema ukweli na akafikiria kuwa ni muujiza, kwamba hiyo ndiyo njia pekee ya kuielezea au wakati mwingine hata njia bora ya kuielezea. Na Mungu anaweza kufanya kazi kupitia sababu nyingine pia.

Kwa hiyo, kuna matukio mengi ambapo hatuna njia ya kusema, sawa, ni hii tu au hiyo tu. Lakini kwa vyovyote vile, jambo kuu si kwamba mambo hayo yanahusisha utendaji au miujiza ya kimungu. Jambo kuu ni ikiwa mtu kama Hume anaweza kuanza kihalali kutoka kwa dhana kwamba uzoefu sawa wa kibinadamu haujumuishi miujiza.

Unawezaje kusema ni sare wakati una mamia ya mamilioni ya madai ya kupinga? Angalau unawajibika kwenda kuanza kutafiti baadhi ya madai hayo ya kupinga, hasa baadhi ya yale makubwa zaidi, hasa baadhi ya yaliyothibitishwa zaidi kati yao. Na hii sio tu kati ya Wakristo lakini mamilioni ya wasio Wakristo wamesadikishwa kwa kadiri kwamba walibadilisha imani za mababu za karne nyingi kwa sababu ya uponyaji huu wa ajabu. China haikuwa miongoni mwa nchi 10 zilizofanyiwa utafiti hapo juu.

Ilikuwa ngumu zaidi kufanya uchunguzi kwa sababu fulani. Lakini chanzo kimoja kutoka ndani ya Baraza la Kikristo la China linaloshirikiana na Kanisa la Free Self Church lilikadiria kwamba takriban nusu ya wongofu wote wapya katika miaka 20 iliyopita, chanzo hiki kilitoka karibu mwaka wa 2000, kwa hiyo kuanzia miaka ya 1980, 1990, takriban nusu ya wongofu huo mpya wote ulitokana na kile walichokiita uzoefu wa uponyaji wa imani. Ndani ya makanisa ya nyumbani vijijini, baadhi wamedai takwimu karibu 90%.

Pengine inategemea mtandao wa kanisa la nyumbani, pengine kulingana na eneo la Uchina. Lakini kwa vyovyote vile, siwezi kuthibitisha ikiwa ni 50%, au 90%. Siwezi kuthibitisha asilimia kwa hali yoyote.

Lakini pengine tunazungumza juu ya mamilioni ya watu, watu ambao hawakuanza na misingi ya Kikristo, lakini ambao wanatambua kitu kisicho cha kawaida, kitu tofauti kuliko jinsi watu wa kawaida wanavyokuwa bora, kitu tofauti na kile walichotarajia katika mazoea ya kawaida ya kidini au ya kitamaduni, kwamba walikuwa tayari kubadilisha mapokeo ya karne nyingi juu ya mambo fulani ili kuwa wafuasi wa Yesu. Utafiti wa 1981 ulifanyika Chennai, na tena, uchunguzi sio sahihi kila wakati, lakini angalau kulingana na utafiti huu, 10% ya wasio Wakristo huko Chennai, wakati huo

ikiitwa Madras, waliripoti kuponywa wakati mtu aliwaombea kwa jina la Yesu. Kwa hiyo, baadhi ya watu wakawa Wakristo walipoonywa.

Baadhi ya watu hawakuwa Wakristo walipoonywa, lakini bado walikubali kwamba walikuwa wameponywa wakati mtu fulani aliwaombea kwa jina la Yesu. Kwa kutoa mfano mmoja tu wa hilo, mmoja wa wanafunzi wangu wa zamani niliowafundisha katika seminari, anatoka India, kwa njia ya maombi kwa ajili ya wagonjwa, kanisa lake la Kibaptisti lilikua kutoka kwa watu wachache hadi takriban 600, wengi wao wakiwa Wahindu. Niligundua juu ya aina hii kwa bahati mbaya.

Sikuwa nikiuliza juu ya hili mwanzoni, lakini katika chumba ambacho picha hii ilipigwa ya Mchungaji Israeli, nilikuwa nimetoka tu kutoka nje na nilikuwa na maumivu ya kichwa. Akasema, ee kaka, ngoja nikuombe. Nikasema, sawa, unaweza kuomba.

Aliomba na hakuna kilichotokea. Nikasema, samahani, hakuna kilichotokea. Nadhani ni kwa sababu sina imani yoyote.

Akasema, la, ndugu, haifanyi kazi hapa. Kila mtu ninayemuomba huko India apone kwa sababu watu hawa wa thamani, wengi wao, hawajui sana kuhusu Yesu na Mungu anawajaalia upendo wake ili kuwapa nafasi ya kujua jinsi anavyowapenda. Sio kusema hapendi watu mahali pengine.

Na hapo ndipo alipoanza kuniambia juu yake. Akasema, Ndugu, ukifika India, unaanza kuwaombea watu waponywe. Nikasema, uko serious? Alisema, Mungu anataka tu watu hawa wajue upendo wake.

Kweli, maumivu ya kichwa yangu hatimaye yaliondoka, ni wazi, lakini ndipo alipoanza kunisimulia hadithi yake. JP Moreland, msomi mashuhuri wa kiinjilisti, anadokeza kwamba kwa ukuaji wa kasi wa kiinjilisti duniani kote katika miongo mitatu iliyopita, hadi 70% yake ina uhusiano wa karibu na ishara na maajabu. Hata miongo mitatu kabla ya hapo, tayari mtu ambaye aliandika tasnifu katika Seminari ya Fuller, akichunguza nadharia na tasnifu zingine zaidi ya 350 zinazowakilisha sehemu kubwa ya ulimwengu, akiwahoji wamishenari wengine wengi, aligundua masimulizi mengi ya ishara na maajabu katika ukuaji wa kanisa kote ulimwenguni kuliko ambavyo angeweza kutumia.

Ni watu wanaosoma Biblia tu, watu wanaomba na Mungu akijibu kwa kasi, sio kwa makusudi, kwa makusudi kwa hili, lakini sio pekee, lakini mara nyingi ilifanyika katika maeneo ya msingi ambapo msingi mpya ulikuwa ukivunjwa wakati watu walikuwa wakisikia injili kwa mara ya kwanza. Hali hizi zinafanana sana na zile tunazoziona katika kitabu cha Matendo. Mungu anaweza kujibu maombi mahali popote na wakati mwingine hufanya mambo makubwa mahali pengine.

Lakini, unajua, uponyaji kama vile Yakobo mwenye fadhili sura ya tano inazungumza juu yake, unajua, unaweza kuwaombea wagonjwa, wagonjwa wanaweza kuponywa hatua kwa hatua, wagonjwa wanaweza kuponywa kupitia njia za matibabu. Bado ni jibu la maombi. Lakini aina hizi za ajabu za ishara zinakusudiwa kuvutia umakini wa mtu.

Ikiwa wako tayari kuamini, inakusudiwa kupata usikivu wao ili waweze kusikia ujumbe ili waweze kuamini. Wakati mwingine watu hujibu kwa njia mbaya sana, wakitesa. Tunaona hilo katika kitabu cha Matendo, lakini ishara ni mambo ambayo yanakuvutia.

Kwa hivyo, tunaona aina hizi maalum za ishara mara nyingi wakati wa uinjilisti na kwa sehemu kubwa maeneo ambayo hayajahubiriwa kwani watu wanasikia injili kwa mara ya kwanza. Hiyo pia ilikuwa kweli katika siku za nyuma. Mababa wengi wa kanisa walidai kuwa mashahidi waliojionea uponyaji na kutoa pepo ambao walikuwa wakiongoa washirikina wengi.

Naye Ramsey McMullin, mwanahistoria wa Yale, hakuonekana kufurahishwa kabisa na kile alichokigundua, lakini aligundua kupitia utafiti wake kwamba hii ndiyo sababu kuu ya kugeukia Ukristo katika karne ya tatu na ya nne, uponyaji na kutoa pepo. Pia ilikuwa maarufu katika nyakati nyingine nyingi katika historia. Kwa kutoa tu mfano kutoka karne ya 20, ilikuwa ni sifa kuu ya uamsho wa Wakorea karibu 1907, hasa kati ya Wapresbiteri, tena, ili kukuonyesha jinsi ulivyoenea.

Jambo la kushangaza ni kwamba, wengi wa wamisionari wa Kimagharibi waliokuwa wakifanya kazi kati ya Wakristo wa Korea katika hatua hii walikuwa wamefunzwa kuamini kwamba miujiza haikutokea tena na kwamba mapepo au roho ni mambo ya kisaikolojia tu, kwamba hayakuwepo. Na kwa hivyo waliichukua na punje ya chumvi wakati Wakristo wa Korea walipokuwa wanasema hivi na wakaagiza utafiti. Lakini utafiti ulirudi ukisema, hakika, miujiza imefanyika.

Na Wakristo wa Korea waliwageuza baadhi ya wamisionari kuamini kwamba mambo haya yalikuwa yanafanyika. Sasa, katika hatua hii, nataka kwenda zaidi ya uaminifu wa miujiza, ambayo tumekuwa tukizungumza juu yake, na kuzungumza juu ya umoja wa Luka-Matendo, na jinsi kazi inavyolingana. Na nitakupa sampuli tu.

Kwa hivyo, unaweza kuona ustadi wa fasihi wa Luka. Ni nzuri tu unapoona jinsi anavyosuka pamoja masimulizi. Tazama tayari katika sura ya kwanza ya Luka, malaika Gabrieli anatumwa kwa Zekaria.

Na kisha baadaye, malaika Gabrieli anatumwa kwa Mariamu. Katika visa vyote viwili, mpokeaji wa maono ya malaika anafadhaika. Katika hali zote mbili, malaika anasema, usiogope.

Katika visa vyote viwili, sababu imetolewa kwa muujiza unaokuja. Jina la mtoto limetolewa katika visa vyote viwili, Yohana na Yesu. Mtoto atakuwa mzuri, Gabriel anasema, katika visa vyote viwili.

Mtoto atajazwa na roho tangu tumboni mwa mama yake, kwa habari ya Yohana, naye atatunga mimba kwa njia ya Roho Mtakatifu, kwa habari ya Yesu. Kisha Jibril anatangaza utume wa kila mmoja. Na kisha katika kila kesi, kuna swali.

Katika kisa cha Zekaria, swali hilo linaonekana kuwa la kupinga zaidi kuliko katika kisa cha Mariamu. Kisha uthibitisho au maelezo hutolewa. Zekaria ananyamazishwa kwa sababu ya kutoamini kwake, na Mariamu anasifiwa kwa imani yake.

Tena, kulinganisha na kulinganisha wahusika ilikuwa kipengele cha kawaida cha rhetoric ya kale na masimulizi ya kale. Na Mariamu, msichana huyu mnyenyekevu, mdogo sana kutoka katika kijiji hiki cha Nazareti, anataka nje akiwa mkuu zaidi machoni pa Mungu. Kisha Zekaria, ambaye pia anatazamwa vyema, unaweza kuwa na ulinganisho kati ya kitu kizuri na kitu bora zaidi, ambaye ni kuhani huyu mzee anayehudumu katika hekalu kubwa huko Yerusalemu wakati huu.

Na kisha mwisho wa kila simulizi, mtoto hukua. Yohana Mbatizaji anakua katika 180, katika 240 katika 52, Yesu anakua. Tuna idadi ya uwiano kati ya Luka na Matendo, na kwa kweli ndani ya michache ya sehemu mbalimbali za Matendo.

Roho Mtakatifu anakuja juu ya Yesu. Roho Mtakatifu anakuja katika kanisa la Yerusalemu. Tunaona Roho Mtakatifu akiendelea kumiminwa.

Hotuba ya utume ya Yesu katika Luka sura ya nne, unayo hiyo kwa ajili ya Petro katika Matendo 2. Unayo kwa Paulo katika Matendo 13. Nguvu ya kuponya na wengi bila kutarajiwa, nguvu ya uponyaji bila kutarajia ikitoka kwa Yesu kwa kugusa vazi lake.

Katika Matendo sura ya tano, kivuli cha Petro. Katika Matendo sura ya 19, nguo au vazi la kazi limechukuliwa kutoka kwa Paulo. Uponyaji wa mtu aliyepooza katika haya yote, na lugha zingine zinazofanana sana katika kila kisa.

Upinzani kutoka kwa viongozi wa Kiyahudi katika kila kesi. Ufufuo wa wafu katika kila kesi. Pia mna akida mcha Mungu katika kila jambo.

Una mtoto wa mjane anayelelewa katika kesi mbili. Katika kisa cha Paulo, ni kijana aliyelelewa. Yaani ni lazima uende na taarifa gani ulizonazo, lakini pale alipoweza kufanya sambamba, alifanya hivyo.

Safari ya Yesu kwenda Yerusalemu. Baadhi ya lugha iko karibu sana na safari ya Paulo kwenda Rumi. Una kuingia kwa ushindi kwa Yesu Yerusalemu.

Una Paulo akipokelewa kwa njia ya ushindi anapokwenda Rumi. Kuingia kwa hekalu kabla ya shida kutokea. Mna Masadukayo wenye uadui wanaokataa ufufuo.

Unaishia kuwafanya wote wawili Yesu na Paulo wafikishwe mbele ya Sanhedrin. Katika kesi ya Sanhedrini pamoja na Yesu, kuna tangazo la uchochezi la mwana wa binadamu kwenye mkono wa kuume wa Mungu. Na kisha Stefano pia atoa tangazo la uchochezi la mwana wa Adamu kwenye mkono wa kuume wa Mungu.

Yesu anakabidhi roho yake, na kuwaombea watesi wake, kama vile Stefano afanyavyo, kama tulivyotaja mapema. Jemadari anatambua uthibitisho wa Mungu wa kutokuwa na hatia kwa Yesu. Ninajaribu kuongea haraka, kwa hivyo ninakunja ulimi wangu, lakini ninajaribu kupitia kadri niwezavyo.

Jemadari anatambua uthibitisho wa Mungu wa kutokuwa na hatia kwa Paulo. Mashauri manne ya Yesu, na mashauri manne ya Paulo, yalitangazwa kuwa hana hatia katika kesi zote mbili. Na pia, kwa njia, pamoja na Sanhedrin, pamoja na Petro, samahani, pamoja na, vizuri, yeah, Petro anahukumwa mbele ya Sanhedrin pia, lakini pamoja na Paulo na Yesu wakati wanapelekwa mbele ya Sanhedrin.

Kwa habari ya Yesu, una Yusufu wa Arimathaya. Yeye ni mshiriki wa Sanhedrin, lakini ana maoni chanya. Katika kisa cha Petro na wanafunzi wengine, ukifika kwenye Matendo sura ya tano kwa ajili ya maelezo hayo ya Sanhedrin, kuna Farisayo ambaye anashikamana naye.

Farisayo huyu si mfuasi, lakini anashikamana na waumini, Gamalieli wa kwanza. Na kisha ukifika kwenye Matendo sura ya 23, Baraza la Sanhedrin linagawanyika. Masadukayo wanataka Paulo auawe.

Hafai kwa mtu kama huyo kuishi, lakini Mafarisayo hushikilia msimamo wake. Kwa hivyo, unayo sambamba hiyo. Pia, una idadi kadhaa ya kufanana kwa Peter-Paul, na unaweza kuingia kwa undani zaidi kati ya hizi, uteuzi wa viongozi kupitia kuwekewa mikono na kadhalika.

Kwa hiyo, wote wawili wanakabiliana na manabii wa uongo. Paulo hana budi kuifanya zaidi ya mara moja. Na wote wawili wanakataa ibada. Herode Agripa nataka ibada. Katika Matendo sura ya 12, anapokea ibada na anapigwa na kufa na malaika wa Bwana. Lakini malaika yule yule wa Bwana mwanzoni mwa sura anafungua Petro kutoka gerezeni ambapo Herode Agripa wa Kwanza alikuwa amemweka.

Petro anakataa ibada. Mtu anataka kuinama mbele ya Petro. Anasema, hapana, mimi ni mwanadamu tu.

Mtu anainama mbele, vizuri, sio tu kuinama, wanaita Barnaba na Sauli, Zeu na Herme, Paulo na Barnaba, Herme na Zeu. Na mnamo 1415, wanasema, hapana, sisi ni wanadamu tu kama wewe, na wanararua nguo zao. Pia katika sura ya 28, Paulo anafikiriwa kuwa mungu, lakini anakataa, vizuri, hata haonekani kuwa na ufahamu wa hilo.

Inaonekana Luka anasikia juu yake baadaye. Kwa hivyo, una idadi ya sambamba. Petro na Paulo wafungwa kwenye sherehe ya Kiyahudi, na wote wawili wanaachiliwa kimuujiza kutoka gereza.

Ingawa kuna tofauti za kina katika hadithi, suala ni kwamba unaweza kuona kwamba Luka alitengeneza kazi yake kwa njia ya kushikamana sana. Ni kazi bora ya kifasihi. Na hivyo, tutaweza kukumbuka kwamba sisi ni kwenda kwa njia ya akaunti katika kitabu cha Matendo.

Tutaona baadhi ya aina hizi za mifano. Sasa, suala jingine ambalo ni kubwa sana katika Luka-Matendo ni suala la uinjilisti na upandaji kanisa. Na hivyo, mimi nina kwenda tu kuangalia kwamba kama sampuli mandhari.

Ninavutiwa na hilo mwenyewe kwa sababu ya uzoefu wangu wa zamani. Lakini kuna jambo la maana sana ambalo linahusiana na hili, na hilo ndilo tulilotaja kabla ya umuhimu wa maombi katika kitabu cha Matendo. Naam, maombi mara nyingi huja kabla ya kumwagwa kwa Roho.

Ni mada ya mara kwa mara katika Luka-Matendo. Roho anakuja juu ya Yesu wakati anaomba katika Luka 3. Katika Matendo sura ya 1, bila shaka, wanaomba. Na kisha katika Matendo 2, siku ya Pentekoste, walijazwa na Roho.

Matendo 4, wanaomba pamoja, na wanaomba, Mungu, tafadhali nyoosha mkono wako ili watu waendeleo kuponywa kupitia jina takatifu la mtumishi wako Yesu. Na kisha katika 4:31, wanajazwa na ujasiri wanapoomba, na wanajazwa na Roho Mtakatifu. Na pia, Petro na Yohana waliombea Wasamaria wampokee Roho, na ndipo wakampokea Roho.

Paulo anaomba katika Matendo sura ya 9 na mstari wa 11, na kisha katika mstari wa 17, amejazwa na Roho. Kornelio anaomba, anasema, katika 10:30, na amejazwa na Roho. Vema, ikiwa tunazungumza juu ya uinjilisti na upandaji kanisa, na tena, kuna mada nyingi tofauti ambazo tunaweza kuzungumzia kupitia Matendo, lakini hii ni muhimu.

Paulo ni sawa iwe yuko kwenye meli na Malta kama alivyo wakati anahubiria watu wengi sana huko Efeso. Yeye ni mtumishi, anatumikia watu. Na tunajifunza mengi kuhusu tabia ya Paulo.

Anasema katika 20:24, akiita mambo zaidi ya maisha yenyewe. 20:31, anasema, nilikuwa nikienda kuonya kila mtu kwa machozi. Na mistari 33 hadi 35 katika sura hiyo, anasema, sikuwa mchoyo.

Sikuwa katika hili kwa pesa. Kwa kweli nilikuwa nikifanya kazi ili kuunga mkono misheni. Sawa sana na unavyoona kwa Petro na Yohana katika Matendo 3:6, ambapo wanasema, fedha na dhahabu hatuna.

Hii ilikuwa muhimu kuisitiza katika mazingira ambapo kulikuwa na walaghai wengi. Kwa wazi, watu hawa hawakuwa wakifanya hivyo kwa pesa. Hawakuwa wakifanya hivyo kwa tamaa.

Hawakuwa walaghai. Walikuwa wakifanya hivyo ili kumtumikia Bwana. Kwa hiyo, tunaona tabia ya Paulo.

Pia tunajifunza jinsi ya kuinjilisha. Na nitatumia muda kidogo zaidi kutoa maelezo hapa. Uinjilisti na upandaji kanisa si kitu kimoja kabisa.

Filipo alikuwa mzuri katika kufanya uinjilisti. Alifanya mambo yaende sehemu mbalimbali, lakini hakuendelea kulikuza kanisa baadaye. Kulikuwa na watu wengine ambao wangeweza kufanya hivyo.

Kuna zawadi tofauti. Kwa kweli, njia bora ya kufanya mambo kukua ni kuzidisha kwa masafa marefu. Robert Coleman katika kazi yake ya uinjilisti anaonyesha kwamba kuzidisha hatimaye hukupa watu wengi zaidi kuliko kujumlisha tu.

Ndio maana katika kitabu cha Matendo ya Mitume, tunaona kwamba sehemu ya ajenda yao ilikuwa kuanzisha wanafunzi ambao wangeweza kuendeleza utume, na sio tu waongofu. Ndiyo maana katika Matendo 14:22, Paulo na Barnaba wanaporudi kati ya makanisa ambayo wameyapanda kwa muda mfupi, wanarudi huko na kuweka wazee, kuweka viongozi. Na wanawaonya katika Matendo 14:22, kupitia dhiki nyingi, lazima tuingie ufalme wa Mungu.

Unapaswa kuwa tayari kwa mambo hayo. Lazima kuwe na ufuatiliaji wa mafundisho sahihi. Inabidi kuwe na kama katika 15:41, onyo dhidi ya mafundisho ya uongo.

Kwa hivyo, tuseme hatuengezi tu, bali tunazidisha. Kweli, katika mwaka wa kwanza, hii ni dhahania tu, lakini ikiwa unaweza kuweka kamera kwenye hii kwa muda. Mwaka wa kwanza, ukitoka na kupata mfuasi, vema, basi una wanafunzi wawili.

Samahani, unashinda wanafunzi wawili. Unashinda moja halafu unashinda nyingine. Una watu wawili ambao umemletea Bwana.

Mwaka uliofuata, najua, nadhani nilikuwa sahihi mara ya kwanza. Vyovyote vile, mwaka unaofuata mna hao wawili wa awali, mnao wewe na mtu uliyempata kwa Bwana, lakini kila mmoja wenu anashinda watu wawili kwa Bwana. Kwa hiyo ni kwamba kila mmoja wenu anashinda nne kwa Bwana.

Na kisha ni nne pamoja na mbili za awali. Kwa hivyo, unayo sita. Ikiwa unaongeza tu hadi sasa, haitakuwa nyingi, lakini hivi karibuni itabadilika.

Katika mwaka wa tatu, una 20. Katika mwaka wa nne, una 62. Katika mwaka wa tano, una 188.

Angalia mwaka wa 15. Una zaidi ya milioni 11. Sasa hiyo ni zaidi ya kama umeshinda watu wawili tu kwa Kristo kwa mwaka kila mwaka.

Hiyo itakuwa nzuri. Ungetaka watu 30 kwa Kristo. Lakini ikiwa kila mmoja wao anaweza pia kuwaleta watu kwa Kristo mkiwafanya wanafunzi ili waendeleo na utume.

Na kufikia mwaka wa 22, una kitu kama watu bilioni 16. Kweli, mnamo 2015, idadi ya watu ulimwenguni ilikuwa bilioni 7 tu. Ninasema tu, lakini ikilinganishwa na hii, katika miaka 21, inaweza kuwa kati ya bilioni nane na tisa.

Lakini hii ni kama kufikia zaidi ya idadi ya watu wote duniani. Sasa, bila shaka, hiyo si kweli kabisa. Hiyo ni hali bora.

Matendo yanatuonyesha kwamba kuna vikwazo. Kuna mateso, kuna ugomvi wa ndani, mateso zaidi, migawanyiko zaidi, na kadhalika. Lakini kwa upande mwingine, ni nani anayesema tunaweza kushinda na kuwafunza watu wawili tu kwa Kristo kwa mwaka? Kwa nini kuacha na hilo? Kwa hivyo, ikiwa tutazidisha, ikiwa sio tu kuwaleta watu kwa Kristo na kisha kuwaacha, lakini tunawaleta kwa Kristo na kuwafundisha jinsi ya kufanya vivyo hivyo na kuwasaidia kuwa na msingi katika imani, basi mambo yatazidi kukua zaidi.

Naam, jinsi ya kuinjilisha? Maudhui ni muhimu sana, ujumbe wa injili. Na tunaona kuwa yaliyomo, ingawa yaliyomo hayajabadilika, injili haijabadilika, imeundwa kwa muktadha.

Kwa hiyo, Paulo anahubiri njia moja kwa masinagogi. Ananukuu maandiko. Njia nyingine kwa wakulima.

Anachosema ni cha kimaandiko, lakini hata kina nukuu kutoka kwa maandiko, lakini hawakujua. Hatambulishi hivyo. Paulo anawahubiria wakulima kuhusu Mungu anayetupa mvua na majira ya matunda.

Anazungumza na wanafalsafa na viongozi wa jiji walioelimishwa kifalsafa katika Matendo sura ya 17 kwa njia ambazo zingeeleweka katika muktadha wao. Lakini ujumbe mkuu unabaki katika kitabu chote cha Matendo. Yesu alikufa na kufufuka tena.

Na unapozungumza na wasioamini Mungu mmoja, unazungumza pia kuhusu Mungu mmoja wa kweli. Sasa, tunapataje usikivu wa watu? Tunahitaji kufikiri kwa ubunifu na hasa kimkakati. Tunahitaji kufikiria juu ya fursa za utamaduni wetu.

Tunahitaji kuweka muktadha. Tunahitaji kuruhusu utamaduni wa ndani. Na hilo ndilo jambo ambalo Paulo alifanya katika Matendo 15:20. Wajesuti walifanya hivyo walipokuwa wakashiriki injili kwanza nchini Uchina, lakini baadaye ikafungwa na Vatikani ya wakati huo kwa sababu watu wengine walikuwa wakiwalalamikia Wajesuti.

Kulikuwa na siasa kidogo zikiendelea huko nyumbani. Na hilo lilifunga ushuhuda wa Wajesuit nchini China kwa vizazi vingi kwa sababu hiyo. Paulo mara chache alikosa nafasi ya kuzungumza juu ya Kristo.

Angejaribu kuitoa kwa njia zinazofaa kimazingira, lakini mara chache alikosa nafasi ya kuzungumza juu ya Kristo. Alianzisha injili kwa ufupi tu ambapo alifukuzwa haraka. Wakati mwingine hiyo ilifanyika, kwa mfano, na Misheni ya China Inland, lakini alikaa muda mrefu zaidi ambapo angeweza.

Miezi 18 huko Korintho, na miaka miwili na nusu huko Efeso. Alipata kujua watu. Alipata kujua utamaduni.

Tafiti zimeonyesha, angalau huko Marekani, kwamba kweli kanisa hustawi pale mchungaji anapokuwa sehemu ya jumuiya kwa angalau miaka kadhaa, hasa miaka mitano au zaidi kwa sababu mchungaji anaijua jumuiya, jamii inamfahamu mchungaji na kadhalika. Sasa, mara nyingi Paulo alikuwa akiinua viongozi ndani ya makutaniko ya mahali hapo, kwa hiyo tayari walijua jumuiya. Lakini kuwa na muda katika jamii huruhusu utulivu zaidi pale inapowezekana.

Tena, kuna karama tofauti na miito tofauti. Masinagogi. Tayari kulikuwa na imani katika Mungu mmoja, kwa hiyo ilikuwa ya kimkakati kwa njia ambayo tayari walikuwa na uhusiano na watu katika masinagogi.

Masinagogi pia yalitumia maandiko. Ukitaka kuwafikia watu wa mataifa, vema, watu wa mataifa mengine waliomwamini Mungu mmoja wa kweli walikuwa na uwezekano mkubwa wa kujumuika katika masinagogi, au hata wakati fulani Mungu mmoja mkuu zaidi, ikiwa wangeamini kwamba huyo ndiye Mungu wa Israeli, wangeweza kukaa kwenye masinagogi. Kulikuwa pia na vikao vya majadiliano ya umma.

Kwa mfano, barabarani, Matendo 14:9 , Paulo anaonekana akihubiri barabarani. Hiyo iliruhusiwa wakati huo. Ilieleweka kama kitu ambacho unaweza kufanya wakati huo, kwa hivyo hilo lilikuwa jukwaa moja la kitamaduni ambalo lilipatikana kwa hii.

Wakristo wenye elimu walielekea kutumia njia hiyo zaidi. Unaona kwamba wote walioelimika na wasio na elimu wakati mwingine ishara na maajabu yangevuta hisia kwa injili. Una hilo na Peter, ambaye ni mvuvi, ambaye anaweza kuwa na elimu fulani, lakini kwa hakika si kiwango cha Paulo.

Na unaona na Paulo. Apolo ameelimika. Huna ishara na maajabu yoyote yaliyorekodiwa pamoja naye, kama vile tu huna na Yohana Mbatizaji.

Lakini hata hivyo, Apolo amezoezwa vyema kiakili. Kwa hiyo yeye, Stefano, na Paulo wanajitokeza katika mazingira haya ya mijadala ya hadhara ambapo wanaweza kupata usikivu wa watu kwa njia hiyo. Kulikuwa na vikao fulani ambavyo vilipatikana kwa mawasiliano.

Paulo anafanya hivyo na wanafalsafa. Anajadiliana na wanafalsafa wanaopenda kusimama karibu na kuzungumza wao kwa wao kuhusu dhana mpya. Kwa hiyo Paulo anafanya hivyo katika Matendo 17:18. Kisha wanampeleka mbele ya Areopago, baraza la jiji, labda karibu watu mia moja, naye ana nafasi ya kutoa hoja yake huko.

Mdo 19:9, Paulo anaweka mahali pa mihadhara katika shule ya Tirano. Inavyoonekana inaonekana kama shule ya falsafa. Katika siku za Paulo, wakati watu wa nje wangeutazama Ukristo, hawangeufikiria kwa kawaida kama dini kwa sababu haukuwa na ibada.

Samahani. Haikuwa na dhabihu. Walichokuwa nacho badala yake ni kwamba wangekuwa na mihadhara, wangekuwa na mazungumzo, na kadhalika.

Vema, Paulo anasema, sawa, watu walio nje, wangeiona hii kama shule ya falsafa. Baadhi ya watu waliona sinagogi kwa njia hiyohiyo. Paulo anasema, sawa, hivyo ndivyo wanavyotuona.

Tunaweza kutumia hilo kwa manufaa yetu. Na hivyo, anafundisha hivyo. Pia anatumia mitandao ya kimahusiano kutoa injili nje, na wengine wanatumia mitandao ya kimahusiano kutoa injili nje.

Na tutazungumza zaidi kuhusu hilo katika kipindi kijacho.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 5, Miujiza na Uinjilisti.